

SENSE EXCUSES SIN EXCUSAS

Fernando Casado, coordinador de la Campaña del Mil·lenni de les Nacions Unides a Espanya, ens recorda que el 2005 serà un any crucial per a la conquesta dels Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni, i que la societat civil hi tindrà un paper decisiu.

Fernando Casado, coordinador de la Campaña del Milenio de Naciones Unidas en España, nos recuerda que 2005 va a ser un año crucial para la conquista de los Objetivos de Desarrollo del Milenio, y que la sociedad civil está llamada a jugar un papel decisivo.

Cooperant – Som la primera generació que pot eradicar la pobresa en el món?

¿Somos la primera generación que puede erradicar la pobreza en el mundo?

Fernando Casado – És així, mai no hem estat tan prop d'aconseguir-ho. Tenim els recursos econòmics i tecnològics, i els coneixements necessaris per eradicar la pobresa extrema i acabar amb la misèria. A més, tenim la responsabilitat de fer-ho. El nostre govern, juntament amb el d'altres 188 països, subscribí l'any 2000, al si de les Nacions Unides, la Declaració del Mil·lenni, on es comprometia a millorar la situació de centenars de milions de persones a través d'uns objectius concrets: els Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni.

Si som capaços d'assolir aquests Objectius, en un termini de 10 anys més de 500 milions de persones seran rescataades de la pobresa extrema i més de 300 milions deixaran de passar fam. En comptes de morir abans de complir els cinc anys, 30 milions de nins se salvaran, i també salvaran la vida més de dos milions de mares. A més, 350 milions de persones podran tenir accés a l'aigua potable i 650 milions de persones es beneficiaran de serveis de sanejament bàsic. I centenars de milions de nines i dones aniran a l'escola, tindran més oportunitats econòmiques i polítiques, i gaudiran de més protecció i seguretat.

Así es, nunca hemos estado tan cerca de conseguirlo. Poseemos los recursos económicos y tecnológicos, y los conocimientos necesarios para erradicar la pobreza extrema y acabar con la miseria. Además, tenemos la responsabilidad de hacerlo. Nuestro gobierno, junto con el de otros 188 países, suscribió en el año 2000, en el seno de Naciones Unidas, la Declaración del Milenio, donde se comprometía a mejorar la situación de cientos de millones de personas a través de unos objetivos concretos: los Objetivos de Desarrollo del Milenio.

Si somos capaces de alcanzar estos Objetivos, en el plazo de 10 años más de 500 millones de personas serán rescatadas de la pobreza extrema y más de 300 millones dejarán de pasar hambre. En lugar de morir antes de cumplir los cinco años, 30 millones de niños se salvarán, y también salvarán la vida más de dos millones de madres. Además, 350 millones de personas podrán tener acceso al agua potable y 650 millones de personas se beneficiarán de servicios de saneamiento básico. Y centenares de millones de niñas y mujeres irán a la escuela, tendrán más oportunidades económicas y políticas, y gozarán de mayor protección y seguridad.

C. – Per què les Nacions Unides no poden aconseguir en solitari els Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni?

¿Por qué Naciones Unidas no puede lograr en solitario los Objetivos de Desarrollo del Milenio?

F.C. – Assolir els Objectius del Mil·lenni no està a les nostres mans. Els Objectius s'han d'aconseguir a cada país, amb l'esforç conjunt dels ciutadans i els governs. La pressió que la societat civil exerceixi sobre els

governos perquè es compleixin els seus compromisos, serà essencial per aconseguir els Objectius. Perquè el seu èxit passa per situar-los en el centre de les polítiques locals, nacionals i internacionals. Aquest és el leitmotiv de la Campanya del Mil·lenni: promoure la participació social i l'actuació política. El lema de la nostra campanya a Europa, *Sense excuses fins al 2015!*, no pot ser més eloqüent.

Alcanzar los Objetivos del Milenio no está en nuestras manos. Éstos deben conseguirse en cada país, con el esfuerzo conjunto de los ciudadanos y los gobiernos. La presión que la sociedad civil ejerza sobre los gobiernos para que cumplan sus compromisos, será esencial para lograr los Objetivos. Porque su éxito pasa por situarlos en el centro de las políticas locales, nacionales e internacionales. Éste es el leitmotiv de la Campaña del Milenio: promover la participación social y la actuación política. El lema de nuestra campaña en Europa, ¡Sin excusas hasta el 2015!, no puede ser más elocuente.

C. – Per què ens hem de prendre seriosament els Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni, si fins ara han fracassat els anteriors compromisos per alliberar la humanitat de la fam i de la pobresa? Què tenen de nous aquests Objectius?

¿Por qué tenemos que tomarnos en serio los Objetivos de Desarrollo del Milenio, si hasta ahora han fracasado los anteriores compromisos para liberar a la humanidad del hambre y de la pobreza? ¿Qué tienen estos Objetivos de novedoso?

F.C. – Perquè per primera vegada duen implícit un pacte global, que vincula tant els països rics com els pobres, l'ONU, la societat civil i institucions claus per al desenvolupament, com són el Banc Mundial o el Fons Monetari Internacional (que ara hauran de prestar de forma inequívoca el seu suport financer al desenvolupament social).

Perquè els Objectius són realitzables i es poden finançar. De fet, per assolir-los n'hi hauria prou amb una dècima part dels centenars de milers de milions que s'inverteixen

UN / Photo DPI

a l'Iraq i en la guerra al terrorisme. Organismes com ara l'UNICEF, el Banc Mundial i l'Organització Mundial de la Salut estimen que per a la consecució de la major part dels Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni el 2015, es requerirà duplicar el nivell actual de l'Ajuda Oficial al Desenvolupament, que se situarà entorn del tan reclamat 0,7% del PIB de cada país. Perquè les organitzacions no governamentals de desenvolupament s'han dedicat durant massa temps al desenvolupament en solitari, fins i tot competint en la recerca de fons. Ara, veiem com moviments de naturalesa molt diversa: organitzacions a favor dels drets humans, grups ecologistes, moviments per a la defensa de la dona, moviments per la pau, grups sindicals, fins i tot autoritats locals i parlamentaris, s'han reunit entorn d'aquests Objectius. I, a pesar que han estat objecte de crítiques (pel fet de considerar-los massa tímids), la majoria d'organitzacions els ha adoptat i inserit dins les seves peticions de millores alternatives de desenvolupament.

Porque por primera vez llevan implícito un pacto global, que vincula tanto a los países ricos como a los pobres, a la ONU, a la sociedad civil y a instituciones claves para el desarrollo, como son el Banco Mundial o el Fondo Monetario Internacional (que ahora deberán prestar de forma inequívoca su apoyo financiero al desarrollo social).

Porque los Objetivos son realizables y se pueden financiar. De hecho, para alcanzarlos bastaría con una décima parte de los cientos de miles de millones que se invierten en Irak y en la guerra al terrorismo. Organismos como Unicef, el Banco Mundial y la Organización Mundial de la Salud estiman que para la consecución de la mayor parte de los Objetivos de Desarrollo del Milenio en 2015, se requerirá duplicar el nivel actual de la Ayuda Oficial al Desarrollo, que vendrá a situarse en torno al tan reclamado 0,7% del PIB de cada país.

Porque las organizaciones no gubernamentales de desarrollo han estado demasiado tiempo dedicándose al desarrollo en solitario, incluso compitiendo en la búsqueda de fondos. Ahora, vemos como movimientos de naturaleza muy diversa: organizaciones a favor de los derechos humanos, grupos ecologistas, movimientos para la defensa de la mujer, movimientos por la paz, grupos sindicales, incluso autoridades locales y parlamentarios, se han reunido en torno a estos Objetivos. Y, pese a que han sido objeto de críticas (por considerarlos demasiado tímidos), la gran mayoría de organizaciones los ha adoptado e insertado dentro de sus peticiones de mejores alternativas de desarrollo.

C. – Com es mesura l'avanç cap als Objectius del Mil·lenni? Anem ben encaminats per assolir-los?

¿Cómo se mide el avance hacia los Objetivos del Milenio? ¿Estamos bien encaminados para su consecución?

F.C. – Aquesta és una altra gran novetat de l'agenda del desenvolupament: els Objectius es poden computar. Cada objectiu té una sèrie de metes (18), associades a uns indicadors (48), que permeten avaluar l'eficàcia de les políti-

UNCDF / Adam Rogers

ques dissenyades i corregir les desviacions.

En conjunt, sembla que des de 1990 anem ben encaminats per reduir la pobresa d'ingressos el 2015. Però la situació és més complexa i menys satisfactòria. Actualment, 1.200 milions de persones lluiten cada dia per sobreviure amb menys d'un dòlar al dia; gairebé el mateix nombre que fa una dècada. Si s'exclou la Xina, on pràcticament s'ha reduït a la meitat el nombre de persones que viuen en situació de pobresa extrema, s'observen grans disparitats entre els països (el nombre de pobres d'ingressos a l'Àfrica subsahariana, l'Àsia meridional i Llatinoamèrica ha augmentat en uns 10 milions cada any, des de 1990) i fins i tot dins les seves fronteres (a la Xina encara queden grans bosses de pobresa a l'interior del seu territori). El progrés en la consecució de la resta d'Objectius tampoc no és suficient. En el cas de l'educació, tot i que la diferència entre ambdós sexes s'ha reduït a la meitat, si no es quadruplica el ritme de progrés, no es complirà l'objectiu de garantir l'educació de tots els nins el 2015.

I, desgraciadament, l'epidèmia de la sida, el ressorgiment d'altres malalties (com el paludisme i la tuberculosi) i les insuficiències en els serveis sanitaris han empitjorat sensiblement la situació de milions de persones al llarg de la darrera dècada.

Ésta es otra gran novedad de la agenda del desarrollo: los Objetivos pueden computarse. Cada objetivo tiene una serie de metas (18), asociadas a unos indicadores (48), que permiten evaluar la eficacia de las políticas diseñadas y corregir las desviaciones.

En conjunto, parece que desde 1990 estamos bien encaminados para reducir la pobreza de ingresos en 2015. Pero la situación es más compleja y menos satisfactoria. Actualmente, 1.200 millones de personas luchan todos los días por sobrevivir con menos de un dólar al día; casi el mismo número que hace una década. Si se excluye a China, donde prácticamente se ha reducido a la mitad el número de personas que viven en situación de pobreza extrema, se observan grandes disparidades entre los países (el número de pobres de ingresos en África subsahariana, Asia Meridional y Latinoamérica ha aumentado en unos 10 millones cada año, desde 1990) e incluso dentro de sus fronteras (en China todavía quedan grandes bolsas de pobreza en el interior de su territorio). El progreso en la consecución de los demás Objetivos tampoco es suficiente. En el caso de la educación, aunque la brecha entre ambos sexos se ha reducido a la mitad, si no se cuadruplica el ritmo de progreso, no se cumplirá el objetivo

de garantir la educació de tots els nens en 2015. Y, desgraciadament, la epidemia del sida, el resurgimiento de otras enfermedades (como el paludismo y la tuberculosis) y las insuficiencias en los servicios sanitarios han empeorado sensiblemente la situación de millones de personas en la última década.

C. – Cinc anys després de la Declaració del Mil·lenni, la impressió sobre el progrés dels Objectius del Mil·lenni és més aviat desoladora. S'ha de donar un cop de timó?

Cinco años después de la Declaración del Milenio, la impresión sobre el progreso de los Objetivos del Milenio es más bien desoladora. ¿Hay que dar un golpe de timón?

F.C. – Per descomptat. Si es continués així amb prou feines s'assolirien uns quants Objectius, i això, en els països millor encaminats. Amb tot, hauríem de deixar de banda el pessimisme i tenir present que els Objectius són realitzables. És vertaderament necessari passar a l'acció. Aquesta és la proposta dels 265 experts del desenvolupament, liderats per Jeffrey Sachs, en el seu recent informe o pla pràctic per aconseguir els Objectius del Mil·lenni. I el 2005 ha estat escollit com un any d'acció, perquè és un any crucial, no només per la urgent necessitat de començar amb èxit el decenni cap al 2015, sinó perquè a més està marcat per tres esdeveniments de màxima importància:

La Cimera del G-8 del mes de juliol, amb dos temes centrals a l'agenda: la pobresa a Àfrica i el canvi climàtic del planeta. La Cimera del Mil·lenni +5 el setembre a les Nacions Unides, on el secretari general presentarà un informe sobre el progrés en la consecució dels Objectius i les mancances detectades per aconseguir-los. I el mes de desembre, la reunió de l'Organització Mundial del Comerç, que establirà el model comercial dels propers 10 anys; del qual dependrà en una gran part el futur de milers de milions de persones.

La pressió que puguin exercir els ciutadans durant aquest any pot ser determinant per donar aquest cop de timó. Perquè no hi ha temps a perdre, ens queden uns quants mesos, abans que els Objectius del Mil·lenni passin a ser irrealitzables. Precisament, per cridar l'atenció dels líders mundials sobre la urgència de la situació s'han convocat mobilitzacions massives a tot el món, els dies previs a aquests esdeveniments. A Espanya, s'organitzaran a través de la Crida Mundial Contra la Pobresa, que té com a lema *Pobresa Zero Sense Excuses* i està formada per les campanyes *Qui Deu a Qui*, *Pobresa Zero* de la CONGDE i sindicats, associacions de dones, associacions de joves, plataformes de drets humans, etc.

Desde luego que sí. De seguir así apenas se alcanzarían unos pocos Objetivos, y eso, en los países mejor encaminados. Sin embargo, deberíamos dejar de lado el pesimismo y tener presente que los Objetivos son realizables. Lo verdaderamente necesario es pasar a la acción. Ésta es la propuesta de los 265 expertos del desarrollo, liderados por Jeffrey Sachs, en su reciente informe o plan práctico para conseguir los Objetivos del Milenio. Y 2005 ha sido escogido como un año de acción, por ser un año crucial, no sólo por la urgente necesidad de empezar con éxito el decenio hacia 2015, sino porque además está marcado por tres eventos de máxima importancia:

La Cumbre del G-8 del mes de julio, con dos temas cen-

trales en la agenda: la pobreza en África y el cambio climático del planeta. La Cumbre del Milenio + 5 en septiembre en Naciones Unidas, donde el secretario general presentará un informe sobre el progreso en la consecución de los Objetivos y las carencias detectadas para lograrlos. Y en diciembre, la reunión de la Organización Mundial del Comercio, que establecerá el modelo comer-

Guillermo Figueroa

cial de los próximos 10 años; del que va a depender en gran parte el futuro de miles de millones de personas. La presión que puedan ejercer los ciudadanos durante este año puede ser determinante para dar ese golpe de timón. Porque no hay tiempo que perder, nos quedan unos pocos meses, antes de que los Objetivos del Milenio pasen a ser irrealizables. Precisamente, para llamar la atención de los líderes mundiales sobre la urgencia de la situación se han convocado movilizaciones masivas en todo el mundo, en los días previos a estos eventos. En España, estarán organizadas a través de la Llamada

Mundial Contra la Pobreza, que tiene como lema Pobreza Cero Sin Excusas y está formada por las campañas Quién Debe a Quién, Pobreza Cero de la CONGDE y sindicatos, asociaciones de mujeres, asociaciones de jóvenes, plataformas de derechos humanos, etc.

C. – Com es desenvolupa la Campanya del Mil·lenni en el nostre país?

¿Cómo se desarrolla la Campaña del Milenio en nuestro país?

F.C. – Doncs fonamentalment donant a conèixer la responsabilitat que tenim respecte a l'Objectiu 8, on s'estableix un pacte global per eradicar la pobresa i les seves causes implícites. En aquest pacte, els països pobres es comprometen a enfortir la governança, les institucions i les polítiques al desenvolupament. Mentrestant, els països rics ens obliguem a aportar més ajuda oficial al desenvolupament, amb garanties de qualitat (els crèdits FAD, per exemple, no s'ajusten a una ajuda al desenvolupament de qualitat), a condonar el deute extern, d'una manera especial als 49 països menys desenvolupats, i a incrementar el comerç i la transferència de tecnologia als països pobres, la qual cosa implica disminuir els subsidis i les tarifes que discriminen i impedeixen el creixement dels països pobres.

Casos com el del cacau a Ghana són desgraciadament massa habituals. Ghana exporta els seus grans de cacau lliures de drets a Europa, però ha de pagar un aranzel de més del 25% si exporta xocolata elaborada; d'aquesta manera, la transformació d'aliments es trasllada a Europa i Ghana queda privada d'una indústria que podria aju-

dar-la a escapar de la pobresa. Per cada euro que destinem a l'ajuda al desenvolupament, n'invertim sis més per protegir-nos dels productes dels països en desenvolupament.

Si la Campanya del Mil·lenni és necessària en els països desenvolupats és perquè no hem complit la nostra part del pacte. I no podem continuar exigint als països pobres que aconseguixin els set Objectius si eludim les nostres responsabilitats. Avui, només cinc països –Suècia, Dinamarca, Noruega, Holanda i Luxemburg– podrien formar part del G-0,7%, el grup que destina el 0,7% o més a Ajuda Oficial al Desenvolupament. Espanya s'ha compromès a arribar a aquest percentatge el 2012.

Pues fundamentalmente dando a conocer la responsabilidad que tenemos respecto al Objetivo 8, donde se establece un pacto global para erradicar la pobreza y sus causas implícitas. En este pacto, los países pobres se comprometen a fortalecer la gobernanza, las instituciones y las políticas al desarrollo. Mientras, los países ricos nos obligamos a aportar más ayuda oficial al desarrollo, con garantías de calidad (los créditos FAD, por ejemplo, no se ajustan a una ayuda al desarrollo de calidad), a condonar la deuda externa, en especial a los 49 países menos desarrollados, y a incrementar el comercio y la transferencia de tecnología a los países pobres, lo que implica disminuir los subsidios y las tarifas que discriminan e impiden el crecimiento de los países pobres.

Casos como el del cacao en Ghana son desgraciadamente demasiado habituales. Ghana exporta sus granos de cacao libres de derechos a Europa, pero tiene que pagar un arancel de más del 25% cuando exporta chocolate elaborado; de este modo, la transformación de alimentos se

Els Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni, que s'han de fer realitat entre 1990 i 2015, són:

- reduir a la meitat la pobresa extrema i la fam
- aconseguir l'ensenyament primari universal
- promoure la igualtat entre els sexes
- reduir en dues terceres parts la mortalitat dels menors de cinc anys
- reduir la mortalitat materna en tres quartes parts
- aturar la propagació del VIH/SIDA, el paludisme i la tuberculosi
- garantir la sostenibilitat del medi ambient
- fomentar una associació mundial per al desenvolupament, amb metes per a l'assistència, el comerç i l'alleviament de la càrrega del deute

Los Objetivos de Desarrollo del Milenio, que se han de hacer realidad entre 1990 y 2015, son:

- reducir a la mitad la pobreza extrema y el hambre
- lograr la enseñanza primaria universal
- promover la igualdad entre los sexos
- reducir en dos terceras partes la mortalidad de los menores de cinco años
- reducir la mortalidad materna en tres cuartas partes
- detener la propagación del VIH/SIDA, el paludismo y la tuberculosis
- garantizar la sostenibilidad del medio ambiente
- fomentar una asociación mundial para el desarrollo, con metas para la asistencia, el comercio y el alivio de la carga de la deuda

traslada a Europa y Ghana queda privada de una industria que podría ayudarla a escapar de la pobreza. Por cada euro que destinamos a la ayuda al desarrollo, invertimos seis más para protegernos de los productos de los países en desarrollo.

Si la Campaña del Milenio es necesaria en los países desarrollados es porque no hemos cumplido con nuestra parte del pacto. Y no podemos seguir exigiendo a los países pobres que logren los siete Objetivos si eludimos nuestras responsabilidades. Hoy, sólo 5 países –Suecia, Dinamarca, Noruega, Holanda y Luxemburgo– podrían formar parte del G-0,7%, el grupo que destina el 0,7% o más a Ayuda Oficial al Desarrollo. España se ha comprometido a llegar a ese porcentaje en 2012.

C. – No hi ha excuses?**¿No hay excusas?**

F.C. – Temo que no. Quan ens referim als Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni hauriem de tenir present l'enorme quantitat de vides humanes que hi estan vinculades. Darrere les xifres que manegem quan parlem d'aquest o d'aquell altre objectiu, hi ha les vides i les esperances de milions de persones, de centenars de milions de persones, que ja no poden esperar més.

No podem permetre que una altra generació dels països en desenvolupament creixi sense rebre educació, o que milions de persones de l'Àfrica subsahariana esperin 180 anys per aconseguir algun dels principals Objectius del Mil·lenni.

Exhibint una banda blanca en senyal de suport a la lluita contra la pobresa, acudint a les mobilitzacions convocades per la plataforma Pobresa Zero Sense Excuses o firmitant els missatges dirigits als líders polítics per tal que compleixin els seus compromisos, anirem guanyant els primers assalts en el combat a la pobresa extrema. No deixem passar l'oportunitat de vèncer-lo.

Me temo que no. Cuando nos referimos a los Objetivos de Desarrollo del Milenio deberíamos tener presente la enorme cantidad de vidas humanas que están vinculadas a ellos. Detrás de las cifras que manejamos al hablar de éste o aquel objetivo, están las vidas y las esperanzas de millones de personas, de cientos de millones de personas, que ya no pueden esperar más.

No podemos permitir que otra generación de los países en desarrollo crezca sin recibir educación, o que millones de personas de África subsahariana aguarden 180 años para alcanzar alguno de los principales Objetivos del Milenio. Exhibiendo una banda blanca en señal de apoyo a la

lucha contra la pobreza, acudiendo a las movilizaciones convocadas por la plataforma Pobresa Cero Sin Excusas o firmando los mensajes dirigidos a los líderes políticos para que cumplan sus compromisos, estaremos ganando los primeros asaltos en el combate a la pobreza extrema. No dejemos pasar la oportunidad de vencerlo.

www.sinexcusas2015.org

UNCDF / Adam Rogers

